

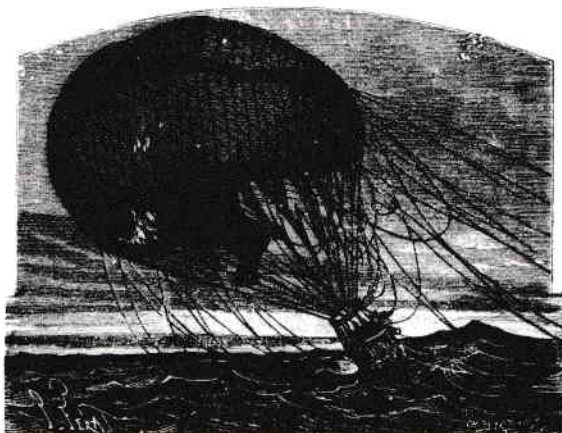
LEBRIS | We know
books

JULES VERNE

INSULA MISTERIOASĂ
I. NAUFRAGIAȚII AERULUI

Ilustrații de J. Férat

Traducere și note de Manuela Coravu

LITERA
București

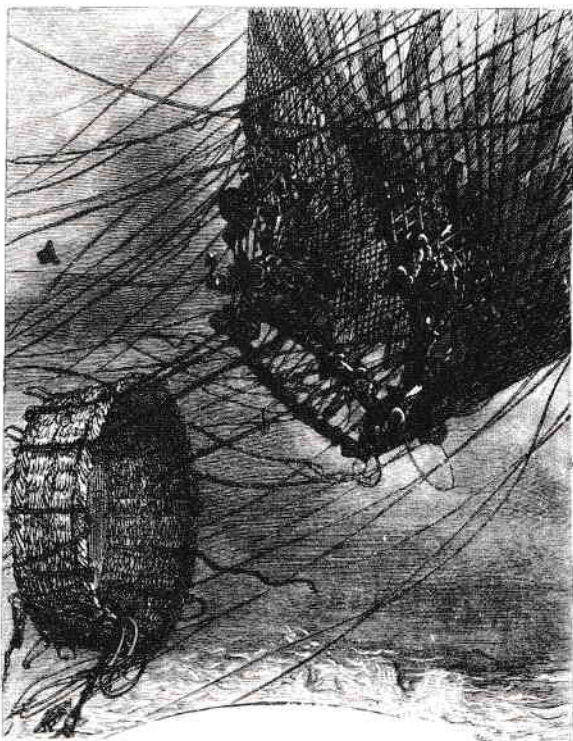
PRIMA PARTE

NAUFRAGIAȚII AERULUI

- I.** *Uraganul din 1865 – Strigăte în aer – Un balon purtat de-o trombă de aer – Învelișul sfâșiat – În jur numai marea – Cinci pasageri – Ce se întâmplă în nacelă – Un fărâș la orizont – deznodământul dramei* 5
- II.** *Un episod din Războiul de Secesiune – Inginerul Cyrus Smith – Gédéon Spilett – Negrul Nab – Marinarul Pencroff – Tânărul Harbert – O propunere neașteptată – Întâlnirea de la ora zece seara – Plecarea pe furtună* 14
- III.** *Ora cinci după-amiază – Cel ce lipsește – Disperarea lui Nab – Căutări în nord – Insula – O noapte tristă, neliniștită – Ceața de dimineață – Nab înoată – Se zărește pământul – Trecerea canalului prin vad* 26
- IV.** *Scoicile fosforescente – La gurile râului – Șemineurile – Continuarea cercetărilor – Pădurea de copaci verzi – Provizia de combustibili – Se așteaptă refluxul – Din înaltul coastei – Pluta – Reîntoarcerea pe fărâș* 35
- V.** *Amenajarea Șemineului – Problema focului – Cutia cu chibrituri – Căutări pe plajă – Întoarcerea reporterului și a lui Nab – Un singur chibrit – Focul viu – Prima cină – Prima noapte la Șemineu* 47
- VI.** *Inventarul naufragațiilor – Nimic – Cârpa arsă – O excursie în pădure – Flora arborilor verzi – Jakamarul – Urme de fiare sălbatice – Cocoșii-de-munte – Un ciudat pescuit cu undița* 57
- VII.** *Nu s-a întors încă – Reflecțiile reporterului – Cina – Se pregătește o noapte grea – Furtuna este îngrozitoare – Plecarea în noapte – Lupta cu ploaia și cu vântul – La opt mile departe de prima tabără* 66
- VIII.** *Cyrus Smith este în viață – Relatarea lui Nab – Urme de pași – O întrebare fără răspuns – Primele cuvinte ale lui Cyrus Smith – Urmele de pași – Întoarcerea la Șemineu – Pencroff este dezolat* 78
- IX.** *Cyrus se află acolo – Încercările lui Pencroff – Lemnul freat – Insulă sau continent? – Proiectele inginerului – În ce loc din Oceanul Pacific – În mijlocul pădurii – Pinul-umbrelă – Vânătoarea de porci-de-apă – Fum vestitor de bine* 89

- X. *O invenție a inginerului – Problema care-l preocupă pe Cyrus Smith – Plecarea pe munte – Pădurea – Sol vulcanic – Tragopanii – Muflonii – Primul platou – Tabăra pentru noapte – Vârful conului* 102
- XI. *În vârful conului – Interiorul craterului – Împrejur, doar marea – Niciun pământ la orizont – Litoralul văzut de sus – Hidrografie și orografie – Este insula locuită? – Botezarea golfulețelor, a golfurilor, a promontoriilor, a râurilor etc. – Insula Lincoln* 113
- XII. *Reglarea ceasurilor – Pencroff este satisfăcut – Un fum suspect – Cursul Pârâului Roșu – Flora Insulei Lincoln – Fauna – Fazanii-de-munte – Urmărirea cangurilor – Aguti – Lacul Grant – Întoarcerea la Șemineu* ... 126
- XIII. *Ce gădesc asupra lui Top – Confecționarea arcurilor și a săgeților – O fabrică de cărămizi – Cuptorul de olărie – Diverse ustensile de bucătărie – Prima ciorbă – Pelinul – Crucea Sudului – O importantă observație astronomică* 138
- XIV. *Măsurarea peretelui de granit – Aplicarea teoremei triunghiurilor asemenea – Latitudinea insulei – O excursie în nord – Un banc de stridii – Proiecte de viitor – Trecerea soarelui la meridian – Coordonatele Insulei Lincoln* 151
- XV. *Se decide iernarea – O problemă de metalurgie – Explorarea Insulei Salvării – Vânătoarea de foci – Capturarea unei ecbidne – Leneșul – Ceea ce se numește metoda catalană – Fabricarea fierului – Cum se obține oțelul* 163
- XVI. *Se discută din nou problema locuinței – Fanteziile lui Pencroff – Explorarea nordului lacului – Liziera septentrională a platoului – Șerpii – Extremitatea lacului – Neliniștea lui Top – Top într-o luptă submarină – Dugongul* 174
- XVII. *Vizitarea lacului – Curentul indicator – Proiectele lui Cyrus Smith – Grăsimea de dugong – Întrebuințarea piritelor și stoaase – Sulfatul de fier – Cum se fabrică glicerina – Săpunul – Salpetrul – Acidul sulfuric – Acidul azotic – Noua cascadă* 185
- XVIII. *Pencroff nu se mai indoiește de nimic – Vechiul deversor al lacului – O coborâre subterană – Drumul prin granit – Top a dispărut – Grota centrală – Puțul interior – Mister – Cu lovituri de târnăcop – Întoarcerea* 198
- XIX. *Planul lui Cyrus Smith – Fațada Palatului de Granit – Scara de funie – Visurile lui Pencroff – Ierburile aromatice – Rezervația naturală – Deversarea apelor pentru nevoile noii locuințe – Priveliștea de la ferestrele Palatului de Granit* 209

- XX.** *Anotimpul ploilor – Problema îmbrăcăminteii – Vânătoarea de foci – Fabricarea lumânărilor – Lucrări interioare la Palatul de Granit – Cele două podețe – Întoarcerea dintr-o vizită de la bancul de stridii – Ce găsește Herbert în buzunarul său* 221
- XXI.** *Câteva grade sub zero – Explorarea părții mlăștinoase din sud-est – vulpile – Vederea mării – O discuție despre viitorul Oceanului Pacific – Munca neîncetată a infuzorilor – Ce va deveni Globul – Vânătoarea – Mlăștina Călifarilor* 230
- XXII.** *Capcanele – Vulpile – Pecarii – Schimbarea bruscă a vântului dinspre nord-vest – Furtuna de zăpadă – Împletitorii de coșuri – Cele mai mari geruri – Cristalizarea zahărului de arșar – Puțul misterios – Excursia proiectată – Alica* 240

PRIMA PARTE
NAUFRAGIAȚII AERULUI

I

*URAGANUL DIN 1865 – STRIGĂTE ÎN AER – UN BALON PURTAT
DE-O TROMBĂ DE AER – ÎNVELIȘUL SFĂȘIAT – ÎN JUR NUMAI
MAREA – CINCI PASAGERI – CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN NACELĂ –
UN ȚĂRM LA ORIZONT – DEZNODĂMÂNTUL DRAMEI*

- Urcăm?
- Nu, dimpotrivă, coborâm!
- Mai rău, domnule Cyrus, ne prăbușim!

- Pentru Dumnezeu, aruncați din lest!
- Țsta-i ultimul sac!
- Balonul se înalță?
- Nu!
- Mi se pare că aud clipocitul valurilor!
- Marea se află sub noi!
- Se află la mai puțin de cinci sute de picioare.

Atunci se auzi o voce intensă care sfâșie aerul și răsunară următoarele cuvinte:

- Afară cu tot ce are greutate! Totul! Și cum o vrea Cel de Sus!

Acestea fură cuvintele care explodară în aer deasupra imensului deșert de apă al Pacificului, pe la ora patru după-amiază, în ziua de 23 martie 1865.

Desigur că nimeni n-a uitat teribilul uragan dinspre nord-est care se dezlănțuise în mijlocul echinoctiului din acel an și care făcuse să coboare coloana barometrului la 170 mm. A fost un uragan neîntrerupt ce a durat de la 18 la 26 martie. Ravagiile pe care le-a produs au fost groaznice în America, Europa, Asia, pe o suprafață de 1 800 de mile, care se întinde oblic la Ecuator, de la paralela 35° nord până la paralela 40° sud. Orașe devastate, păduri dezrădăcinate, maluri măturate de munți de apă ce se precipitau ca niște mascarete¹, nave aruncate pe coaste cu sutele, conform statisticilor de la *Bureau-Veritas*, imense teritorii nivelate de trombele de apă care sfârâmau totul în calea lor, mai multe mii de persoane strivite pe uscat sau înghițite de mare, acestea au fost mărturiile furiei uraganului, lăsate în trecerea sa. Acesta întrecea în dezastre pe cele care răvășiseră groaznic Havana și Guadelupa, primul la 20 octombrie 1810, iar cel de-al doilea, la 26 iulie 1825.

¹ Mascaret – val de marea, neobișnuit de înalt.

Or, chiar în momentul în care se petreceau atâtea catastrofe pe pământ și în mare, o dramă nu mai puțin teribilă se juca în atmosfera răvășită.

Într-adevăr, un balon, purtat ca o minge pe vârful unui val, prins în mișcarea giratorie a coloanei de aer, parcurgea spațiul cu o viteză de 90 de mile la oră¹, învârtindu-se în jurul axei sale ca și cum ar fi fost prins de un vârtej aerian.

La capătul apendicelui inferior al balonului oscila o nacelă purtând cinci pasageri, de-abia vizibili în mijlocul acelei cețe groase, amestecată cu apă pulverizată, care se cobora până la suprafața oceanului.

De unde venea acel aerostat, adevărată jucărie a înfiorătoarei furtuni, din ce loc de pe glob se ridicase? Desigur că nu putuse pleca în timpul uraganului, iar uraganul dura deja de cinci zile și primele simptome se simțiseră pe 18 martie, deci puteai crede că acest balon venea de foarte departe, căci parcursese nu mai puțin de 2 000 de mile, în douăzeci și patru de ore.

În orice caz, pasagerii nu avuseseră la dispoziție niciun mijloc de a estima drumul parcurs de la plecare, căci le lipsea orice punct de reper. Se produsese chiar acel fapt curios că, purtați de violența furtunii, nu suferiseră de pe urma ei. Se deplasau, se învârteau în jurul axei, fără a simți nimic din această rotație sau din deplasarea lor pe orizontală.

Privirea nu putea străpunge ceața groasă care se adunase sub nacelă. În jurul lor totul era numai ceață. Norii erau așa de groși și de întunecați, încât nu-ți puteai da seama dacă este zi sau noapte. Nicio rază de lumină, niciun zgomot al Pământului locuit, niciun muget al oceanului nu puteau ajunge până la ei în acea imensitate obscură, atât timp cât se aflaseră în zonele înalte. Doar coborârea rapidă îi făcuse să-și dea seama de pericolul care-i amenința la suprafața apei.

¹ Fie 46 m/sec. sau 166 km/oră (aproape 42 de leghe de 4 km fiecare). (n.a.)

Totuși, balonul, ușurat de obiectele grele, ca muniții, arme, provizii, se ridicase în straturile superioare ale atmosferei, la o înălțime de 4 500 de picioare¹. Pasagerii, după ce-și dăduseră seama că marea se află sub nacelă și că pericolele erau mai puțin de temut în înălțimi decât jos, nu ezitaseră să arunce peste bord chiar și obiectele cele mai utile și căutau să nu piardă nimic din acel gaz, din acel suflet al aparatului care-i ținea suspendați deasupra abisului.

Noaptea se scurse în mijlocul turbulenței, care, pentru niște oameni mai puțin puternici, ar fi fost mortală. Apoi veni ziua, și uraganul păru că se mai liniștește. La începutul zilei de 24 martie se arătară semne de domolire. La răsărit, norii mai subțiați se ridicaseră pe cer. În câteva ore, pâlnia vârtejului se deșiră și se rupse. Vântul, din uragan, se transformă în vânt „puternic“, adică viteza de translație a straturilor atmosferice se micșoră la jumătate. Era încă un vânt numit de marinari „de trei terțarole“, dar ameliorarea era considerabilă.

Pe la ora unsprezece, partea inferioară a aerului se degajase mult, atmosfera avea acea claritate umedă care se vede, ba chiar se simte, după trecerea marilor meteori. Nu părea că uraganul se îndepărtase spre vest. Poate că se scursesese în fluiduri electrice după ruptura trombei, așa cum se întâmplă câteodată cu taifunurile din Oceanul Indian.

Dar, tot atunci, au văzut că balonul cobora din nou, încet, continuu. Părea că se dezumflă treptat, iar învelișul se alungea întinzându-se, trecând de la forma sferică la cea ovoidală.

Pe la amiază, aerostatul se afla doar la 2 000 de picioare deasupra mării. Avea un volum de 50 000 de picioare² și, datorită capacității sale, reușise să se mențină mult timp în aer, fie că atinsese altitudini înalte, fie că se deplasase pe orizontală.

¹ Unitate de măsură aproximativ egală cu 0,305 m (12 țoli).

² În jur de 1 700 m³. (n.a.)

În acel moment pasagerii aruncară ultimele obiecte care mai îngreunau nacela, cele câteva provizii pe care le mai păstrasera, totul până la cele mai mici obiecte din buzunare, și unul dintre ei, urcându-se pe cercul de care erau prinse corzile plasei, încerca să lege bine apendicele inferior al aerostatului.

Era evident că pasagerii nu mai puteau menține balonul în zonele înalte și că gazul se stingea.

Erau, prin urmare, pierduți.

Într-adevăr, sub ei nu se întindea niciun continent, nicio insulă. Spațiul nu oferea niciun punct de aterizare, nicio suprafață solidă de care ancora s-ar fi putut prinde.

Nu era decât marea imensă, ale cărei valuri se spărgeau cu o violență fără seamăn. Era oceanul fără limite vizibile, chiar și pentru ei, care-l dominau de sus și ale căror priviri cuprindeau o rază de 40 de mile. Era doar acea câmpie lichidă, bătută fără milă, șfichiuită de uragan, care le apărea ca o cavalcadă de valuri despletite, peste care s-ar fi aruncat o imensă plasă de creste albe. Nu se zărea niciun uscat, niciun vas.

Așadar, trebuiau cu orice preț să frâneze coborârea, pentru ca aerostatul să nu fie înghițit de apă. Ceea ce și făceau pasagerii din nacelă. Dar, cu toate eforturile, balonul cobora în continuare, în timp ce se deplasa vertiginos, urmând direcția vântului, adică de la nord-est spre sud-vest.

Acești nenorociți se aflau într-o situație groaznică. Evident, nu mai puteau stăpâni aerostatul. Tentativele lor rămâneau fără rezultat. Învelișul balonului se dezumfla din ce în ce mai mult. Gazul se scurgea fără a putea fi oprit. Coborârea se accelera vizibil și, la ora unu, nacela nu se afla la mai mult de 600 de picioare deasupra oceanului.

Într-adevăr, scăparea gazului era imposibil de stăvilit. Se prelingea printr-o ruptură a învelișului.

Ușurând nacela de toate obiectele grele pe care le conținea, pasagerii putuseră prelungi timp de câteva ore plutirea în aer. Dar inevitabila catastrofă nu mai putea fi întârziată. Și dacă niciun uscat nu avea să apară înainte de lăsarea nopții, nacela și balonul urmau să fie înghițite definitiv de valuri.

Singura manevră care mai putea fi întreprinsă se făcu în acel moment. Pasagerii nacelui erau, desigur, oameni energici, care știau să privească moartea în față. N-ai fi auzit niciun murmur din partea lor. Erau hotărâți să lupte până-n ultima secundă, ca să întârzie căderea balonului. Nacela era un fel de cutie de răchită care nu putea pluti, și nu exista nicio posibilitate să fie menținută la suprafața apei, dacă ar fi căzut.

La ora două, aerostatul se afla la numai 400 de picioare deasupra valurilor.

În acel moment, se auzi o voce puternică, vocea unui om care nu știa ce este teama. Acesteia îi răspunseră altele, la fel de curajoase.

– Totul a fost aruncat?

– Nu, mai sunt zece mii de franci în aur!

Un sac greu căzu imediat în mare.

– Balonul se înalță?

– Puțin, dar nu va întârzia să coboare din nou.

– Ce ne mai rămâne de aruncat?

– Nimic!

– Ba da, nacela!

– Să ne agățăm de plasă și să aruncăm nacela în mare!

Era, într-adevăr, singura și ultima modalitate de a ușura balonul. Corzile ce legau nacela de cerc fură tăiate, și aerostatul, după căderea nacelui, se ridică cu 2 000 de picioare.

Cei cinci pasageri se urcară în plasa de deasupra cercului, ținându-se bine de împletitură și privind abisul.

Se știe cât de sensibile static sunt aerostatele. Este de-ajuns să arunci un obiect ușor pentru a provoca o deplasare pe verticală. Aparatul care plutește în aer se comportă ca o balanță de-o precizie matematică. Prin urmare, atunci când este golit de o greutate relativ considerabilă, deplasarea lui este bruscă și importantă. Ceea ce se întâmplă și de data aceasta.

Dar, după ce se echilibrează un moment în zonele superioare ale atmosferei, balonul începu din nou să coboare. Gazul scăpa prin ruptura ce nu mai putea fi reparată.

Pasagerii făcuseră tot ce se putea face. Nicio putere omenească nu-i mai putea salva acum. Nu mai puteau spera decât în ajutorul Celui de Sus.

La ora patru, balonul se afla la doar 500 de picioare de suprafața apei.

Se auzi un lătrat sonor. Un câine îi însoțea pe pasageri, agățat lângă stăpânul său, în împletitura de corzi.

– Top a văzut ceva! strigă unul dintre pasageri.

Apoi se făcu auzită o altă voce:

– Pământ! Pământ!

Balonul, care nu înceta să fie antrenat de vânt spre sud-vest, străbătuse din ajun o distanță considerabilă, care se cifra în sute de mile, iar în acea direcție se zărea un uscat destul de ridicat ca nivel.

Dar acel uscat se afla încă la 30 de mile sub vânt. Aveau nevoie de o oră bună pentru a-l atinge, și asta cu condiția să nu devieze. O oră! Oare balonul nu avea să se golească înainte de termen de tot gazul conținut?

Aceasta era îngrozitoarea întrebare. Pasagerii vedeau foarte bine acel punct solid ce trebuia atins cu orice preț. Nu știau ce este – insulă sau continent – căci nu-și dădeau seama nici în ce parte a lumii îi purtase uraganul. Dar pe acel pământ, fie că era locuit sau nu, ospitalier sau nu, trebuiau să ajungă.